

Telegraful

Organ național-bis

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele
să se adreseze Redacției Telegrafului Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată
publică de mai multe ori se dă ra-

tele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Te-
legrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Intre Ortodoxie și Catholicism

În articolul precedent, intitulat «Intre românism și catholicism», restrănsesem problema compatibilității între aceste două realități la cea formulată în întrebarea: este sau nu distanța între ortodoxie și catholicism așa de mare, încât însușită ortodoxia de către un popor să-l facă incapabil să primească catholicismul, rămânând în marginile naționalității sale?

Desigur că răspunzând acestei întrebări nu vom avea în vedere deosebirile dintre cele două confesiuni, cum sunt formulate, abstract în Dogmatici și în Catechisme, ci vom urmări aceste deosebiri în consecințele și influința lor concretă în religiozitatea și viața adepților lor. Vom căuta să desprindem, adică, spiritul viu al ortodoxiei și pe cel al catholicismului și apoi să le confruntăm, constatându-le afinitățile și deosebirile.

Catholicismul este *rațional* și *immanentist*, ortodoxia este *mistică* și *transcendentalistă*. Raționalismul catholicismului istoricește decurge din pozitivismul roman, iar în Creștinism crește din Filioque. Oricât ar vrea, catolicii nu pot nega că Filioque s'a născut dintr'o grije exagerată pentru Dumnezeu Fiului în defavorul Dumnezeirii Duhului Sfânt și oricât s'ar feri, nu-și pot cugeța pe Duhul Sfânt decât inferior Tatălui și Fiului. Tatăl și Fiul sunt mai uniți și mai apropiați personal decât Tatăl și Duhul Sfânt. Acesta e o treaptă a Dumnezeirii spre cele relative. Dumnezeu nu se unește direct și personal cu făpturile Sale. El este inaccesibil acestora, legătura între cele două părți o face o ființă mijlocie.

Cu aceasta ne aflăm în plin dualism religios cu toate consecințele lui, dintre cari cea mai importantă este raționalizarea întregii atitudini religioase a omului. Deoarece Dumnezeu este inaccesibil sufletului omenesc, inex-

periabil, despre Dumnezeu nu putem avea decât idei; Dumnezeu este numai obiect de reflecție, nu de trăire. Și intrucât apoi sufletul omenesc nu știe de alte realități, decât de cele naturale, imanente, ideile acestea despre Dumnezeu vor avea pururea un caracter antropomorfic amplificat. Tot domeniul transcendent este raționalizat, populat cu formele empirice, este o empirie potențată la absolut.

Catolicii știu de-o metafizică, dar de una după chipul și asemănarea empiriei.

În tendința lor de-a raționaliza totul nesocotesc viața și realitățile cele mai tainuite ale sufletului, pentru că rațiunea geometrizează, definește, concepe lucrurile static și orizontal, iar viața e dinamism, nuanță și intensitate. Viața nu poate fi cunoscută rațional, ci numai experimental. Metafizica latină e o combinație și un joc de forme statice, de noțiuni deșarte, teatru de marionete. Te apropii de ea cu cele mai frumoase nădejdi, bazat pe marile promisiuni cu cari te ispitește, și nu te alegi decât cu niște coji; miezul lucrurilor e ocolit sau evaporat în forme. Tot din caracterul rațional al catholicismului, decurge dragostea de împărțiri, de definiții, de sistematizări, chiar când acestea nu izvorăsc din natura lucrurilor; sub ele se ascunde doar pedanteria omului care vrea să umple timpul, paginile și urechile celorlalți, fără a spune nimic.

Dualismul și raționalismul catolic denaturează noțiunea Bisericii. El accentuează deosebirea între partea dumnezească și cea omenească a Bisericii, despărțindu-le pe acestea net; numai așa au ajuns să caute lui Hristos, o paralelă pe pământ, un cap pur văzut al Bisericii. În realitate Hristos este singurul cap al Bisericii, care este în toate părțile ei, și dumnezească și omenească, cum numai un cap are și trupul individual al Mântuitorului. Pentru catholicism Biserica este un organism social opus altor organisme sociale și luptând cu ele pentru supremație în aceleași domenii de viață și nu

trupul divino-omenesc care se întrepătrunde cu celelalte organisme sociale și trăește pe un alt plan de realități. De aci accentul considerabil ce se pune în catholicism pe organizație, disciplină, drept, ca și când acestea sunt puterile mântuitoare. De altfel turnarea întregii religiozități catolice în noțiuni juridice precise și în raporturi de drept este și un efect al raționalismului catolic.

Un raport de drept e legătura omului cu Dumnezeu în toate stările: primordială, căzută și restaurată. Un raport de drept presupune răceală, distanță, conștiința exagerată a demnității proprii, îndatorirea reciprocă prin servicii. Omul catolic — am spus — e la mare distanță de Dumnezeu; chiar când Dumnezeu îi trimite îndatorat anumite ajutoare, omul are grijă ca să le țină separat de ce-i al său, ca nu cumva să se înșele la o eventuală răfuială a socotelilor. Omul pentru sine însuși n'are decât lipsă de acest ajutor; el în sine nu poate progresa nici în bine, nici în rău, ci acest ajutor îl primește pentru a-și descelea ființa de ghiarele răului și a-l distruge pe acesta; la catolici se vorbește de mântuire și justificare, ca de-un fapt negativ și ca de-o îmbunătățire a unor raporturi juridice, la ortodocși de îndumnezeire sau sfințire, de schimbarea continuă a omului în sine. La catolici se vorbește de întinderea unor colaci de salvare omului încunjurat de valorile răului, la ortodocși de fuzionarea puterii dumnezești cu ființa omenească, care a început să slăbească în tendința ei după Dumnezeu. În ortodoxie restaurarea în Hristos înseamnă reunire cu Dumnezeu, în lipsa căreia constă răul, în catholicism se menține mai departe distanța, dar cele două părți își zâmbesc amical; Dumnezeu ajută omului să scape de-un năcaz, omul se achită prin prestațiunile sale pozitive. Când nu s'a achitat de bună voie, e silit la aceasta, și dacă aici nu mai e timp, în Purgator.

Nu avem pretenția să fim complecți în sublinierea spiritului

catolic, pretutindeni unde se găsește în manifestările acestei confesiuni. Atât cât l-am reliefat ajunge pentru a stabili raportul între el și cel ortodox, după ce îl vom reliefa puțin și pe acesta.

Misticismul și transcendentismul Ortodoxiei se manifestă în conștiința că Dumnezeu nu e inaccesibil, nu e distanțat de lume, ci în lume, unit cu omul prin Duhul Sfânt, care-i Dumnezeu adevărat, și deci mai mult experimentat decât dedus, precizat, împărțit și definit de rațiune. Trecerea din imanentă în transcendentă e posibilă și ușoară, încă trăind în trup, și transcendentă se lasă trăită, și oarecum chiar exprimată prin ceea ce-i este ei caracteristic, fără analogiile empiriei. Deaceia cunoașterea adevărului (religios) nu stă la capătul unei activități intelectuale — aceasta distanțează, limitează și analoghizează adevărul — ci în trăirea în Dumnezeu, într'o viață de sfințenie, care nu pretinde hărăgos răsplată și nu-și accentuează originea în eu, ci găsește întregul ei rezon de-a fi și toată mulțumirea în unirea cu Dumnezeu. Rațiunea (ratio) în Ortodoxie încetează de-a fi suprema facultate a omului, care dictează în detalii viața lui, construind o etică cu soluții precise pentru fiecare moment al vieții; locul ei este ocupat de însăși viața pe care credința o îndreptează spre Dumnezeu.

Misticismul ortodox crescut din unirea Absolutului cu Relativul, nu trage linie de demarcație între partea văzută și nevăzută a Bisericii, între omul religios-social și religios-mistic, dintre cari prima parte s'o pună sub stăpânirea ierarhiei (și-a papei), pe a doua sub a lui Hristos, ci Hristos stăpânește în întreaga Biserică, principiul lui personal unic, prezent și în Dumnezeirea și în omenirea Bisericii, sau mai bine zis Dumnezeirea care întrepătrunde și îndumnezește omenescul din ea. Pentru Ortodocși este absurd ca trupul divino-omenesc al lui Hristos, în care activează Duhul Sfânt, cel cu adevărat Dumnezeu, să fie văduvit de infalibilitate în favoarea unei persoane, ca și când toată

Dumnezeirea Bisericii ar avea reședința și izvorul în acea persoană. Pentru Ortodocși infailibilă e numai Biserica în întregime ei, în conștiința ei generală, care cuprinde și pe-a clericilor și pe-a mirenilor. Dacă se manifestă prin consimțământul general al ierarhilor, aceasta nu înseamnă că ierarhii sunt în totalitatea lor, luată pentru sine, infailibili, ci hotărârile lor sunt infailibile numai întrucât reoglin-desc și sunt primite de conștiința Bisericii.

Confruntând spiritul ortodox cu cel catolic, constatăm, fără a intra în detalii în comparație, enorma deosebire ce le caracterizează și deci imposibilitatea de-a le schimba *real* una cu alta, fără a-ți altera ființa spirituală.

În legătura aceasta de idei să răspundem la două obiecțiuni ridicate de dl Iosif Frolo, cari par a stârni grave nedumeriri.

Cea dintâi obiecțiune a dlui Frolo era formulată în întrebarea: cum, o religie nu se poate întinde la toate popoarele? Dar uite, catolicismul se predică în Africa și Extremul Orient, și afară de aceea Domnul a destinat creștinismul tuturor popoarelor.

Da, catolicismul se predică de vreo 600 de ani în Extremul Orient, așa cum s'a predicat la Germani, Anglo-saxoni și printre popoarele ortodoxe. Rezultatul? Sau o rezistență permanentă, sau o «convertire», când interesul central s'a mutat de pe latura religioasă pe cea politică. În orice caz, catolicismul n'a pătruns în sângele popoarelor amintite și la momentul oportun au arătat-o, scuturând un jug extern. Foarte curios, catolicismul n'a pătruns decât în sângele a două trei popoare cari s'au născut cu el. N'a realizat nici o convertire reală.

Că Domnul a destinat creștinismul tuturor popoarelor pământului? Da, dar creștinismul și nu catolicismul. Dar creștinismul adevărat, cel genuin, al Evangheliei și al Tradiției nefalsificate, este astfel însușit, fiind dela Dumnezeu, ca să se poată întinde la toate popoarele, când Dumnezeu va vrea. Să ne explicăm. Catolicismul a deviat mai ales prin Scolastică. creștinismul pe o singură latură, pe care a exagerat-o până la întunecarea totală a celorlalte. Și-apoi a prezentat aspectul acesta unilateral și greșit al creștinismului, ca ființa lui adevărată, pretinzând pe seama lui universalitatea. Catolicismul ar fi acceptat pretutindeni, când raționalismul lui s'ar ocupa numai de cunoașterea naturii, când ar fi o metodă de cunoaștere a naturii. Fiind însă vorba de raportul între om și Dumnezeu, tocmai pentru că rațional nu poate fi primit, întrucât pe de-o parte orice interpretare rațională a domeniului transemperic e susceptibilă de contestații și în al doilea rând, oricare interpretare rațională e exclusivistă și precisă, încât nu mai lasă loc nici unei alte interpretări. Și apoi fiindcă o religie rațională omoară religia trăită, nu e religie. Catolicismul afirmă că o religie poate fi ușor schimbată cu alta, întrucât schimbă o teorie cu alta, o sumă de adevăruri cu alta, dar uită că religia nu e o teorie, ci un mod de-a fi, și chiar când ar fi teorie, când iai respectiva teorie în serios nu se poate să nu producă schimbări serioase în ființa ta, măcar în sens negativ. Chiar primind catolicismul-teorie, ființa etnică a unui popor tot se alterează, dacă ia această teorie în serios, măcar în sensul că va fugi și va bagateliza momentele în cari se simte unit cu Dumnezeu.

Acestea sunt motivele pentru cari nu poate ajunge catolicismul nicicând universal.

Universală va putea ajunge numai o religie care afirmă unitatea lui Dumnezeu cu omul, această unitate putând fi nuanțată la infinit, după originalitatea fiecărui popor. Creștinismul tinde la un universalism variabil, la o unitate în varietate, care este o lege universală, și nu la un universalism abstract, căruia să-i fie jertfită multilateralitatea. Singura condiție ca un popor să-și însușească real o religie, este ca să poată frământa cuvântul propovăduit în experiențe proprii și să-l proiecteze într-o lumină originală colorată. Creștinismul la început e diamantul incolor care cuprinde în sine toate culorile, iar creștinismul actualizat e diamantul multicolor.

A doua nedumerire ridicată de dl Frolo este: schimbarea unei religii e chestie de voință. Așa spune Sfânta Scriptură și așa e firesc: mântuirea stă în strânsă legătură cu responsabilitatea. Așadar și primirea catolicismului — chiar dacă e un factor potrivit naționalității, — e chestie de voință.

Dar precum nu poți, oricât ai vrea, deveni unghur get-beget decât în câteva generații, deși vei primi toate medalile unghurești pentru străduințele tale, pentru că ești cu intenția unghur, așa nici catolic nu vei fi decât tot peste câteva generații, însă Papa te va acoperi cu toate laudele chiar dacă pe ascuns te urmărește și te suspicionează în câteva generații.

Dr. D. Stăniloae.

Noua Lege, cuvântări despre fericirile evanghelice, de Pr. I. Goron, Cluj, tip. eparh. ort. rom. 1930. — Un volum de 190 pagini. Prețul 40 lei.

Dela senat

— Cuvântarea I. P. S. Patriarh —

În ședința senatului dela 29 Noembrie 1930, în discuția la mesaj, a luat cuvântul I. P. S. Sa Patriarhul Miron, spunând, în reasumat, următoarele:

M. S. Regele recunoaște prin mesajul Său importanța bisericii noastre naționale; sânt mulțumitor Majestății Sale că n'a dat-o uitării. Orcât de mari ar fi greutățile, nu se cuvine să mergem cu ochii în pământ, absorbiți numai de lucrurile mărunte; ci, dimpotrivă, tocmai în ceasurile cele mai grele se cuvine să ne întărim credința în Dumnezeu.

Biserica se închină cu lealitate în fața Regelui său, binecuvântând activitatea Sa înțeleaptă pentru binele și propășirea neamului.

Cine sânt aceia cari trebuie să fie recunoscători bisericii? Sânt toți cari s'au bucurat de sprijinul în trecut: guvernele, instituțiile, fruntașii vieții noastre de stat și poporul întreg.

În trecut, biserica s'a bucurat de tot sprijinul. De 12 ani încoace însă, suma de ajutoare s'a ridicat la 189 milioane anual.

Administrația cinstită de care se bucură bunurile bisericilor noastre, ajută să sporească an cu an averea acestora.

Preoții noștri au fost la înălțimea chemării lor; ei depun toată puterea credinței și a minții lor, prin cercurile pastorale, prin propovăduirile de lângă altar, să fină aprinsă făclia credinței în sufletul norodului.

Preotul este singurul îndrumător mai luminat al poporanilor din cele mai multe dintre satele noastre.

E foarte dificil să se găsească modalitatea ca el să fie scos afară din viața politică. Eu aș fi bucuros la aceasta; dar preotul are dreptul și datoria să activeze în conformitate cu convingerile sale politice pentru povățuirea semenilor săi. Dar cred, că nu-i este permis să depășească cercul învățăturilor lui Hristos și să se pună în fruntea agitatorilor politici. El trebuie să rămână un arbitru, să aibă tărie de caracter și să nu cadă în greșală de a lupta cu patimă pentru anume interese de partid.

La noi adeseori se întâmplă ca un partid din opoziție nu face critică obiectivă guvernărilor, împiedicând de multe ori opera de bună conducere.

FOIȘOARA

Anarhie sau autoritate în cugetarea etică?

II

Una dintre atribuțiile funeste ale civilizației noastre este credința că rațiunea, cugetarea obiectivă, nu-i decât o facultate ce rezidă în om cu totul în mod izolat de restul organismului, reprezentând în el adevărul obiectiv, cuvântul universal.

Totuși Mefistofel însuș poate să spună: Disprețuește dar știință, rațiune, puterile omenești cele mai bune te lasă dar în prada înșelăciunii...

Anticii știau mai bine decât noi, ce izbânde grele se câștigă asupra sensibilității, asupra pasiunii și asupra lenei, pentru a putea cugeta și judeca cu independență pătrunsă de propriile stări obiective.

E cu adevărat ciudat: tocmai epoca noastră, râvnitoare de a face

să se urce orce fenomen spiritual la procese materiale, nu are ochi de a vedea dependența fundamentală a rațiunii individuale de excitațiile și de nevoile cărni: nu o vede pentru că nu vrea s'o vadă... Recunoașterea ar avea urmări fatale pentru siguranța presupusă și autocrația rațiunii individuale, care este considerată ca cel mai mare progres al timpurilor prezente.

Schopenhauer spune: «După cum o bucată de plumb legat de un corp îl readuce totdeauna în poziția cerută de centrul de greutate, tot așa și intelectul, în omul obișnuit, este totdeauna readus la centrul de greutate al intereselor individuale».

Aceasta este teoria cunoștinței pentru cei ce voiesc să ajungă la o înțelegere reală și adâncă a problemelor vieții umane. Dar, în epoca noastră de subiectivism, într'adevăr nu se pot înțelege asemenea puncte de vedere «excentrice».

Și cu toate acestea, mărturisirea că propria judecată nu e liberă, este unicul drum pentru «a face judecata»

într'adevăr, adică pentru a purifica, educa și libera de sclavia subiectivă propria cugetare, prin mijlocul unei științe superioare...

Deigur e lucru bun și necesar a cultivă în oameni sentimentul că legea superioară, vocea lui Dumnezeu, face să se audă și în intimul personalității lor, în rațiunea și conștiința lor. Însăși biserica, înainte, a afirmat cu cea mai mare energie această conștiință personală, *Quidquid fit contra conscientiam, aedificat ad gehennam*.

Dar această conștiință personală are nevoie de a fi încontinuu corectată, stimulată și întărită prin mijlocul unei confruntări neconținute cu adevărurile consfințite și dovedite, căror ea le este reprezentantă.

Azi fiecare are în buzunar ceasul său și se orientează după indicațiile lui; dar unde ar ajunge, dacă în loc de a regula ceasul în baza orei normale stabilite de observatorii astronomici, ar muta arătătoarele după pofta speculațiunii sale, după impulsuri și nevoi individuale?

Conștiința noastră, dimpotrivă,

consistă tocmai în aceea că în intimul ființei noastre se ridică o voce, într'un mod impersonal, care îndreaptă parțialitatea subiectivă a judecăților noastre și impune o conducere arbitriului nostru.

Așa dar, nu trebuie oare la adăpostul acestui sanctuar, care este în noi, să confruntăm datele conștiinței noastre, cu o tradiție consacrată dreptății și adevărului, care este ca un tribunal suprem în judecata noastră individuală?

Să nu fugim noi de pericolul că eul nostru inferior falsifică conștiința noastră și că personalitatea noastră trupeză reduce la tăcere personalitatea spirituală?

Tolstoi a zis odată: «Azi nu valorează mai mult viața călăuzită de conștiință, ci conștiința care se pleacă vieții.»

Și Goethe s'a pronunțat în sensul acesta contra indivizilor moderni, când ei cer «maxime religioase, morale și filozofice» în care să-și poată găsi apărare proprie.

Ionel Raftoiu.

(După Förster).

* Vezi Tel. Rom. din 8 August 1930, Nr. 58.

cere pentru țară. În aceste cazuri, preoții noștri nu trebuie să aibă aceeași atitudine. Ei trebuie să slujească numai țara și coroana, lăsând la o parte politica negativă de împiedicarea acțiunilor bune.

Fac apel călduros către conducătorii partidelor noastre, ca ori de câte ori văd preoți cari au depășit această linie de conduită, să le atragă atenția că greșesc, chiar dacă le sunt prieteni politici.

Starea materială a bisericii noastre nu este încă înfloritoare, pentru că guvernele n'au dat totdeauna cât ar fi trebuit.

Legea cultelor din 1927 nu se aplică în mod echitabil. Din 889 milioane subvenție anuală, revin 70 lei pe cap de om pentru noi ortodocșii, 9964 lei pentru greco-catolici, 105 lei pentru reformați, 164 lei pentru unitari și 101 lei pentru fiecare musulman.

Nu scot aceste date din ură confesională; trecutul meu a dat dovadă de gândurile pe care le nutresc tuturor fraților mei. Țara are nevoie de pace sufletească spre a se consolida și nu noi vom înăspri frământările dintre confesiuni. Dar guvernul are datoria să țină echilibrul convenit, să nu provoace invidia între frați, și de aceea cer rectificarea subvențiilor acordate cultelor din România.

Greco-catolicii, bunăoară, în număr de 1.300.000 au 5 eparhii, noi ortodocșii, care numărăm 13 milioane avem numai 18 eparhii; aplicând aceeași proporție, ar trebui sporite numărul acestora la cel puțin 50. Arhiepiscopia mea ar trebui să aibă cel puțin 10 episcopi, iar la 13 milioane de credincioși peste 100, dacă am lua de călăuză organizația bisericii greco-catolice.

I. P. S. Sa arată că și numărul preoților ortodocși este mult prea mic față de al celorlalte confesiuni.

Guvernul trebuie să facă dreptate, așa cum scrie art. 31 din legea cultelor Incontestabil, că minoritățile se bucură de un tratament, pe care nu l-au avut credincioșii ortodocși.

I. P. S. Sa face apel călduros către guvern să sprijine mai mult biserica națională, și declară că votează proiectul de răspuns la mesaj.

Institutul Biblic

Din inițiativa I. P. Sfințitului Patriarh Miron, pe atunci Mitropolit Primat, Sf. Sinod în sesiunea sa din 9/22 Iunie 1922 hotărăște înființarea unui Institut Biblic și de misiune. Scopul acestui Institut Biblic este a edita cărți și broșuri de propagandă religioasă în cadrele doctrinei ortodoxe spre a servi la împlinirea nevoilor credincioșilor creștini, cari simt trebuința de lectură religioasă morală. Pe de altă parte rolul său este de a pune și o stavilă adevăratei invazii de cărți religioase eretice ale diferiților sectari, cari au invadat întreaga țară mai ales după război și cari macină zi de zi unitatea sufletească a neamului. Pentru realizarea acestui scop Sf. Sinod a aprobat în aceeași sesiune statutul Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române și a numit două comisii și anume: una administrativă și alta de editare, fiecare cu atribuțiunile sale bine precizate...

Institutul Biblic al nostru editează cărți și broșuri religioase pentru trebuințele tuturor credincioșilor noștri și cari sunt insistent rugați a-și procura hrana necesară sufletească dela acest institut, al Bisericii noastre, astfel precum fac credincioșii de alt rit sau confesiune, că-și procură publicațiile de cari au nevoie numai dela instituțiile lor.

Institutul Biblic al Bisericii Ortodoxe Române are înaltă menire culturală și națională în ce privește păstrarea nealterată a credinței noastre strămoșești, a unității sufletești a poporului nostru și deci a fortificării neamului; apelăm la toți credincioșii Bisericii noastre, din toate clesile sociale, să dea Institutului Biblic sprijinul necesar în ajungerea scopului, ce-l urmărește prin aceea ca să răspândească vestea până la cel de pe urmă bordei și cetitor, că există un *Institut Biblic al Bisericii Ort. Române* și că cine dorește să și procure cărți de lectură religioasă ortodoxă să se adreseze direct acestui Institut Biblic, care își are sediul în București I Str. Matei Millo Nr. 9.

În următoarele înșirăm cărțile și broșurile apărute până acum în editura Institutului Biblic precum și costul lor:

1. Lazăr Diacul, Pr. Sebastian Stanca, broș. lei 5.
2. Patimile Mănuitorului, Pr. Criveanu broș. lei 5.
3. Impotriva beției de I. P. S. Patriarh Miron, broș. lei 5.
4. Două întâmplări minunate de Pr. Gr. Pișculescu, broș. lei 5.
5. Durerea Vinerei celei Mari de Arhim. I. Scriban, broș. lei 5.
6. Catehismul creștinului ortodox de Pr. Prof. I. Mihălcescu, broș. lei 10.
7. Adventistul dat pe față de un fost adventist de I. Scriban, broș. lei 15.
8. Ce să crezi și cum să trăiești, de P. S. Nicodem, broș. lei 4.
9. Povestiri folositoare pt. popor de A. V. P., broș. lei 6.
10. Paraclisul I și II al Maicii Domnului, broș. lei 5.
11. Cultul sfinților de Pr. A. M. Constantinescu, broș. lei 5.
12. Noul Testament tradus de Pr. Gr. Pișculescu, legat lei 100.
13. Psaltirea tradusă de V. Radu și Gr. Pișculescu, broș. lei 50.
14. Legea și statutul pt. org. Bis. ort. Române, broș. lei 12.
15. Cartea de rugăciuni, format mic de I. P. S. Patriarh, broș. lei 55, 75, 90, 150.
16. Icoana D-lui Ius Hristos tipărită la München, format mare lei 40, format mijlociu 30, format mic 4 lei.
17. Icoana Maicii D-lui tipărită la München, format mare 40; format mijlociu 30, format mic 4 lei.

Are în depozit și toate felurile de icoane și de felurite format tipărite la Tipografia Cărilor Bisericești și aprobate de Sf. Sinod.

La o procurare mai mare dăm un rabat de 20%.

Dorința I. P. S. Patriarh Miron este ca în fiecare casă de creștin ortodox să fie cel puțin Noul Testament, Psaltirea, precum și icoane numai din cele aprobate de Sf. Sinod.

Multe sunt nevoile bisericii noastre deoparte pentru instruirea și educarea religioasă a credincioșilor ei. În acest scop ar fi trebuit, ca «Institutul Biblic» să editeze mai multe broșuri. Dar conducerea lui a ținut să satisfacă întâi marea trebuință din biserica noastră de a avea o nouă traducere a însăși Sf. Scripturi după textele originale pe înțelesul textului și într-o limbă literară și totodată și populară. În această privință am putut până acum traduce și tipări «Noul Testament» și «Psaltirea». Pe acestea le recomandăm tuturor ca cele mai bune din câte s'au tipărit până acum. Iar în curs de doi ani sperăm a avea tradus și vechiul Testament, care e în lucrare.

Deci vom avea în curând întreaga Sf. Scriptură, pentru care re-

zervăm mijloacele bănești ale institutului. După ce terminăm aceasta, vor urma scrierile sf. părinți și alte lucrări importante și necesare.

Vespasian Reutz

Consilier referent la Cons. Central Bisericesc.

INFORMAȚIUNI

Solemnitate comemorativă. La 1 Decembrie a. c. s'a făcut, în Târgu-Murăș, desvelirea bustului în bronz al lui *Al. Papiu Ilarian*, ridicat, din inițiativa corpului profesoral, în fața intrării liceului. Guvernul a fost reprezentat prin subsecretarul de stat, dl Gh. Pop. Lipsa de condescendență față de clerul ortodox, care n'a fost invitat la serbare, nu putea face edificatoare impresie, — mai ales când se știe despre Papiu Ilarian, că întreaga sa activitate de istoric și luptător național, îl apropie mai mult de ortodocși, decât de «uniți».

† **Pr. Ioan Borza** a trecut la cele veșnice în ziua de 25 Noembrie 1930, ora 4 p. m., în etate de 50 ani, după 30 ani de serviciu în slujba bisericii ort. rom. din comuna Dăpăplătră-Sat, prot. Zarandului. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă, în 27 Noembrie, ora 11 a. m. în cimitirul ort. rom. din sat. Odihnească în pace!

Invitare. Reuniunea Română de Muzică «Gheorghe Dima» din Sibiu, invită pe toți membri la adunarea generală ordinară, ce se ține Sâmbătă, în 13 Decembrie 1930, ora 6 p. m., în Sibiu, Sala de Muzică (Musikverein), Str. General Moșoiu Nr. 2. Obiectele de pertractare: Raportul general, Cenzurarea socotelilor și darea absolutului, Statorirea bugetului pe anul 1930/1, Propuneri eventuale, Alegerea noului comitet, Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. — Este de datorința fiecărui membru a lua parte la această adunare. — *Comitetul.*

† **Concertul maestrului Enescu.** Marele violinist *George Enescu*, va da Vineri în 19 Decembrie 1930, ora 9 seara, în sala Thalia, un extraordinar concert de vioară; la pian dl I. Dobrogeanu-Gherea. Bilete se vând la Librăria Săteanului, Sibiu.

Om de inimă. Un restaurator, nu tocmai bogat, din Târgu Murăș, ofere în fiecare Mercuri, la amiază, masă gratuită la 25 sâraci și oameni fără lucru. Fapta restauratorului va slui de îndemn altora mai înstăriți, să ajute pe șomerii cel puțin odată pe săptămână cu o mâncare caldă?

Conform cu dispozițiile Dir. Generale P. T. T., cei care posedă documente eliberate de casele de păstrare poștale cu sediul în Budapesta și Viena (Postatakarékpénztár) ca livrete de economie, carnete de rentă și extrase de cont cek, și cari nu le-au predat până în prezent acestui oficiu P. T. T., sânt rugați a depune aceste documente la oficiul poștal din localitate, până la data de 31 Ianuar 1931 cel mai târziu; dela această dată nu se mai primesc. Ceice au predat aceste documente în anii 1921 sau 1927 și nu au depus odată cu documentele și certificatele de cetățenie română precum și o procură, sânt rugați a le depune acum, deoarece fără aceste acte creanțele nu sânt valabile.

Societatea de lectură «Andrei Șaguna», a studenților academiei teologice din Sibiu și-a ales pe anul societății 1930/931 următorul comitet: Președinte: profesorul Dr. Dumitru Stăniloae; vice-președinte: Aron Muntean an IV; Notar I: Nicodim Belea an IV; Membri în comisia literară: Chirion Păcurariu și Simion Radu an IV; Dumitru Călugăr și Gheorghe Șoima an III; Zian-Vălean Boca și Teodor Bodogae an II; Vasile Coman și Axente Ursa an I; Cassier: Ioan G. Muntean an III; Bibliotecar: Ioan Langa an III; Econom: Ioan E. Mihălțian an II; Notar II: Șt. Moldovan an II; Vice-bibliotecar: Teofil Păcurar an I; Controlor: Zaharia Rucărean an I.

ȘTIRI LOCALE

Di Dr. Nicolae Cristea, notar public în Sibiu, și-a rescumpărat ziua onomastică cu Lei 500 pentru fondul căminului pentru bătrâni al Soc. rom. de fm. din Sibiu. Mulțumesc generosului dăruitor pentru acest frumos dar, Dumnezeu să-i răsplătească fapta creștinească cu sănătate la mulți ani. *Timotei Popovici*, dir. Soc.

Convocare. Membrii «Reuniunii de igienă din județul Sibiu» se convoacă la adunarea generală pe ziua de 21 Decembrie 1930 ora 10 în sala Prefecturii. Pentru cazul, că la adunarea generală din 21 Decembrie a. c. nu se vor prezenta membri în număr statutar, se convoacă pe ziua de 28 Decembrie a. c. la aceeași oră și în același local, cu aceeași ordine de zi, adunarea generală, care în înțelesul art. 9 din statute se ține cu or și ce număr de membri, putând aduce hotărâri valide.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Reorganizarea învățământului teologic. Academii de teologie din Ardeal, Sibiu, tip. Arhidiecezană. O broșură de 18 pagini, în care profesorii dela cele 5 academii teologice ort. române din Ardeal analizează obiecțiunile ce se aduc împotriva academiilor de teologie, dând răspunsul cuvenit. În concluzie se arată că: «Academiile de teologie din Ardeal sânt școli superioare ale bisericii, întemeiate pe principiul canonic enunțat la început și codificat în canoane, potrivit cărui dreptul de a «învăța» în biserica li are episcopul și delegații săi. Ele nu sânt institute străine, ci creații organice izvorâte din necesitățile de viață ale bisericii din Ardeal. Ele au dat roade bune. Statutul Organic (azi Legea pentru org. bis.) și Academii de teologie sânt cei 2 pilastri, pe care se întemeiază organizația bisericii ortodoxe române concepută de nemuritorul Andrei Șaguna. Fiind vorba de reorganizarea învățământului teologic, logica sănătoasă dictează să înscriem în noua lege principiile bune, ce s'au dovedit viabile prin experiență, iar nu să desființăm cele bune de dragul unei unificări forțate, turnând toate după un calapod învechit. Să se legitimeze situația de fapt, ceea ce corespunde dezvoltării bisericii și asigură principiul canonicității».

Ci va zice cineva: Cum se vor scula morții? Și cu ce trup vor veni? Nebune, tu ce sameni nu înviază, de nu va muri; Și ce sameni, nu trupul care va să se facă, sameni, ci numai grăunțul gol, de se întâmplă de grâu, sau de alt ceva din celelalte; Ear Dumnezeu îi dă lui trup precum voește și fiecărui sămânțe trupul ei.

(1 Cor. 15, 35—38).

Nr. 804/930

(90) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Petrișor din parohia de cl. II-a Alțina, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din sesiunea parohială de 32 jug.
2. Jumătate din toate venitele stolare din parohie, conform stolei uzitate în tract.
3. Salariul dela stat numai întrucât Ministerul Instrucțiunii publice și al Cultelor îl va aproba.

Reflectanții la acest post sânt poțiti să-și trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, și se vor prezenta în vre-o Duminică sau serbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desprobirii Religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Nr. 87/1930.

(91) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț-bisericesc la parohia ortodoxă română Dobolii de Jos, județul Treiscaune, publicăm concurs cu termen de 15 zile, dela întâia apariție în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvarțir în natură, cu dependențe economică în stare bună și grădină lângă el.
2. 2 jugăre pământ arător, împroprietărite pentru cântăreț.
3. Suma de 5640 lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiți la 30 Septembrie a fiecărui an.
4. Venitele stolare, aproximativ 3000 lei anual, adică o treime din stola locală.
5. Câte una ferdelă de cucuruz boane (20 litri) — dela 170 membri induși în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte 1/3 ferdelă (10 litri) dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârii adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatorați a-și înainta cererile, cu documentele necesare, sub scrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dobolii de Jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

Nr. 304/1930

(92) 2—3

Concurs

În baza § 63 din Statutul Organic; a legilor și regulamentelor în vigoare; în conformitate cu Ordinul P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10704 din 3 II-1930, se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Târnava Mare, cu sediul în Dumbrăveni, jud. Târnava Mică.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul și diurnele legale dela Stat.
 2. Venitele jumătate din sesiunea parohială Dumbrăveni, care în total e de 18 jug. cad.; și jumătate din sesiunea parohială Hoghilag, care în total e de 6 jug. cad.
- Ambele sesiuni se folosesc în arendă forțată.
3. Venitele stolare din parohie, conform foaiei B.
 4. Venitele obveniende din protopopiat.
 5. 4 st. m³ lemne de foc dela primărie.

Case parohiale nefiind, alesul se va îngriji singur de locuință.

Cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului Național bisericesc din anul 1888 și de Art. 12 din Regulament, sunt a se înainta, în termen de 30 zile dela ultima (a 3-a) publicațiune în «Telegraful Român», P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc în Sibiu.

Dumbrăveni, din ședința Consiliului protopopesc al tractului Târnava Mare, ținută la 22 Martie 1930.
Președinte: Notar:
Nicolae Gheaja Cornel Schiau
adm. prof.

Nr. 3331—1930

„Aprobat”

Sibiu, din ședința plenară dela 3 Nov. 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Citiți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Crestin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariție

Cuprinde bogată și aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conține următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II. — Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Șaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troița* (versuri și proză). — † Arhiereul *Fillaret Musta*. — *Răposății noștri preoți* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (cu potretele tuturore). — Călugărul și banditul. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fondator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeș. — *Cântec de Crăciun*. — *Reprivire asupra anului precedent*, știri și fapte din viața bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioșilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri și nedreptățiri. — Vizitații canonice și sfințire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica și noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paști. — Lui Horia și Cloșca. — Cursuri de vară. — Conferența din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociația clerului «A. Șaguna». — *În luptă cu vechiul vrăjmaș*, combaterea beției. — *La plecarea*. — *Maimuțele*, de unde au luat începutul? — **Fel de fel**: 1. Colinda albinelor. — 2. Priviți și în sus! — 3. Fapta prințului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te ferește! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoților la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgânești. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moșie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creștinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia și Caragiale. — *Glume*. — *Târgurile*. — Anunțuri diferite ș. a.

Chipuri: *M. S. Regele Carol II.* — Întâia tipăritură din tipografia lui Șaguna, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposății preoți*: Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prof. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Teșosu și Ioan Lașiță. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fondatorul dela Șardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic (*Șematismul*) bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat